

בט א ב מיי פ"ד
מהלכות מלוה וזה
הלכה יצ שמע לאוין קסג
טושי"ע ח"מ סימן עד
סעיף ז וטושי"ע י"ד סימן
קסה:

ג ג מיי פ"ד מהלכות
מעשר שני הלכה י סמג
עשין קלו טושי"ע י"ד סי'
שלא סעיף קלח:
בא ד מיי שם ה' יד:
גב ה ד מיי פ"ד מהל'
מלוה וזה הלכה י'
סמג לאוין קסג טושי"ע י"ד
סימן קסה:

יפרע לו אפי' שנפסל ואם תאמר ומ"ש מגולן דמניא גול מטבע
ונפסל אומר לו הרי שלך לפניך משמע משום דישנו בעין אבל
ליתנהו בעין משלם כשעת הגזילה והכא גבי הלואה אפי' איתנהו
בעין כי ליתנהו דמי דמלוה להוצאה ניתנה וי"ל דיש לחלק בין

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

נותן לו מטבע היוצא באותה שעה ושמואל
אמר איכול לומר לו לך הוציאו במישרן אמר
רב נחמן ימסתרברא מילתיה דשמואל דאית
ליה אורחא למיזל למישרן אבל לית ליה
אורחא לא איתיביה רבא לרב נחמן (א) אין
מחללין על המעות שאינם יוצאות כיצד
היו לו מעות כחוביות ירושלמיות או של
מלכים הראשונים אין מחללין הא של
אחרונים דומיא דראשונים מחללין א"ל הכא
במאי עסקינן כשאין מלכויות מקפידות זו
על זו אלא כי אמר שמואל בשמלכויות
מקפידות זו על זו היכי מצי בממזי להו
(ב) דממזי לה ע"י הדחק דלא בחשי ואי משבחי
קפדי ת"ש דאין מחללין על מעות של כאן
והן בבבל ושל בבל והן כאן של בבל והן
בבבל מחללין קתני מיהת אין מחללין על
מעות של כאן והן בבבל אע"ג דסופו למיסק
להתם הכא במאי עסקינן בשמלכויות
מקפידות זו על זו אי הכי של בבל והן בבבל
למאי חזו חזו דובין בהו בהמה ומסיק
לירושלים והתניא התקינו שיהו (ג) המעות
יוצאות בירושלים מפני כך א"ר זירא לא קשיא
כאן בזמן שיד ישראל תקיפה על אומות
העולם כאן בזמן שיד אומות העולם תקיפה
על עצמן ת"ר איזהו מטבע של ירושלים
דוד ושלמה מצד אחד וירושלים עיר הקודש
מצד אחר ואיזהו מטבע של אברהם אבינו
זקן וזקינה מצד אחד ובחור ובתולה מצד אחר
בעא מיניה רבא מרב חסדא המלוה את
חבירו על המטבע והוסיפו עליו מהו אמר לו
נותן לו מטבע היוצא באותה שעה א"ל
ואפילו כי נפיא א"ל אין א"ל אפי' כי תרטיא
א"ל אין והא קא ויילין פירי אמר רב אשי
חזינן אי מחמת טיבעא זיל מוכיני ליה
ואי

נותן לו מטבע היוצא. בשעת פרעון דהא קיבל עליו לתת לו
מטבע והאי לאו מטבע הוא. ודוקא הלוהו פרמנטיא אבל הלוהו
מעות את שהלוהו משלם לו: על מעות שאין יוצאות. כלל
זירושלים דלאו כסף אורה קרינא ציה: כחוביות. מטבע של בן כחוביצא
וירושלמיות הוה ו"ה כחוביות ירושלמיות

או של מלכים הראשונים וכחוביות
וירושלמיות לא נפקי כלל. ל"א כחוביות
של כוזב וה"ג כחוביות או ירושלמיות
או של מלכים הראשונים: הא של
אחרונים. דנפקי במדינה אחרת
ודומיא דראשונים הוא צדק דאין
יוצאות כאן במקומו של צעל הצית
שנפסלו בכאן: מחללין. ואף על גב
דלית ליה אורחא להסם במקום
שיזלין שהרי זירושלים צריך לילך
ולהוציאו. וקשיא לרז נחמן אליצא
דשמואל דאמר אבל לית ליה אורחא
למישרן לא: אלא כי אמר. רב נחמן
אליצא דשמואל דכי לית ליה אורחא
למישרן לא: כשמלכויות מקפידות.

בתמיה אי הכי כי אית ליה אורחא
למישרן היכי מצי ממזי להו הא כי
דדקי להו צני מדינה זו ומשכחי ליה
אותן מעות מפסדי ליה: ומשי דלא
נחשי שאין מקפידין כל כך שיהו
בזקין ומחפשיין על דבר זה ואי
אשכחי קפדי הלכך אית ליה אורחא
שנצרך לילך שם יקבלם ויוציא לשם
בסחורה ואי לאו הוואיל ואין יכול
להראותם בכאן צפרהסיא לבני מישרן
הנאים כאן אם רוצה לא יקבלם:
אין מחללין על מעות של כאן ועל
בבבל אין מחללין מעשר שני על
מעות של כאן ירושלים והמעות
והצעלים בבבל הוואיל ואין יוצאות
מיד במקום שהן שם דבעינן מצי
בזקין וליכא ולא על של בבבל והן
בכאן זירושלים. והפירות לא שני לן
כל היכא דאיתנהו יכול לחללן והן
חון לירושלים. קתני מיהת אין מחללין
על המעות של כאן והן בבבל אלמא
אע"ג דאית ליה אורחא למישרן כגון
הכא דסופו לעלות כאן ולהוציאו
ואפ"ה לא קרי להו מעות היוצאות:
מקפידות זו על זו. יתר מדאי דנחשי

ובדקי הלכך מסוכנות הן של בבבל במלכות ירושלים דמקפדת ונחשי
טפי: (נמאי חזי. הא לא מצי לאמטוייניהו (א) להכא: דהנפיה הסקיננו כו'.
ואמאי תני לעיל ולא על של בבבל והן כאן: דוד ושלמה. כתוב
מנד אחד ומנד שני כתוב ירושלים עיר הקדש: צחור וצפולה. יצחק
ורבקה: זקן וזקינה. אברהם ושרה: והוסיפו עליהן מהו. אליצא
דבר דאומר נותן לו מטבע של אותה שעה היכא דהוסיפו עליו
מאי אמר רב: צאוסה שעה. בשעת פרעון: כי פרטיא. סלע
גדול כנמיה מחזקת רובע: והא קויליין פירוה. לגבי מטבע זו
נמאא שמשכתר זה בתוספת ואינה דומה לראשונים והוה רביית:

מחמת
קיים לבני אותו מקום עצמו שנפסל שם שיכולין להוציאו במקום
אחר אבל של כאן והן בבבל לא היה עליו שם מטבע בבבל מעולם ולכן אין מחללין אע"ג דאית ליה אורחא לירושלים אבל לרז נחמן
דאוקי מילתא דשמואל דוקא דאית ליה אורחא למישרן אבל כי לית ליה אורחא למישרן לא חשיב מטבע שהיה כבר מטבע צאוסה
מקום ועדיין יכול להוציא במישרן ולא תלי אלא צאית ליה אורחא להסם א"כ כך יש לו מטבע שהיה כבר במקום זה כמו מטבע של
מקום אחר שלא בא מעולם כאן א"כ של כאן והן בבבל נמי לשיהיה ליה מטבע דהא אית ליה אורחא לירושלים:

רזבין בהו בהמה ומסיק לירושלים. ואם תאמר והתניא בפרק האיש מקדש (קדושין 77 ב:) אין לוקחין בהמה במעות מעשר שני ויש
לומר דפלוגמא היא בפרק גולג הגזול (סוכה 77 ב:) דתניא אחד שביעית ואחד מעשר שני מתחללין על צהמה חיה דברי ר"מ
וחכמים אומרים על שחוטין מחללין על חיין אין מחללין ולר"מ אפי' לכתחילה שרי כדמוכח בתוספתא דהתם דקתני בדיקא מחללין והא
דקתני בסוכה מתחללין משום רבנן דאפי' צדיעבד אין מתחללין ועוד י"ל דצממעתינן כיון דאי אפשר בענין אחר שאין יכול להעלות המעות
זירושלים שרי למיזן בהו צהמה לכולי עלמא וטעמא דאין לוקחין צהמה ממעות מעשר שני פירש בקדושין (77 ב:) משום
כחשא ואין הטעם בצביל כן אלא כדמפרש בסוכה (77 ב:) דאמר התם מחלוקת בזכרים אבל בנקבות דברי הכל בשחוטין מתחללין
ועל חיין אין מתחללין שמה יגדל מהם עדרים וזכרים פליגי אי גורינן זכרים אטו נקבות אי לא וכן מפרש זירושלמי דמסכת
מעשר שני דטעמא דאסור לקנות זכרים גזירה אטו נקבות: **שזיהן** ב"ה המעות יוצאות בירושלים. טעמא מפרש במסכת שקלים
(77 ב) דתקנו משום שקלים שהיו מציאין לירושלים מכל המקומות:

מטבע ש"א אברהם אבינו זקן וזקינה מצד אחד. צנראשית רבה דריש ואגדלה שמך ש"א לאו מוניטין" צעולם ומהו מוניטין" זקן וזקינה
מכאן צחור וצחוריה מכאן ונראה לא שהיה צו צורת זקן וזקינה מכאן צחור וצחוריה מכאן דאסור לעשות צורת אדם אלא כך
היה כתוב מנד אחד זקן וזקינה ומנד אחד צחור וצחוריה וכן פירש בקדושין גבי דוד ושלמה לירושלים עיר הקודש שכן היה כתוב במטבעא:

(א) פ"ק דתוספתא דמעשר
שני, (ב) עיין במפרשי ש"ס
מה שכתבו צדיבור זה,
(ג) ויניי' מוספות ע"ז נב:
ד"ה דברי וצבכר' נ ד"ה
דניאל,

הנהרות הב"ח

(א) נב' ממזי להו (דממזי
לה ע"י דהקח) דאית וי"צ
רש"י לא גריס ליה:
(ב) שם המקטין שיהיו
כל המעות: (א) רש"י
ד"ה נמאי וכו' לאמטוייניהו
להתם ס"ד:

רבינו חננאל

נותן לו מטבע היוצא
באותה שעה, ושמואל
אמר יכול לומר לו לך
הוציאו במישרן, שכל
מטבע יוצא שם. אמר רב
נחמן מיסתברא מילתיה
דשמואל דאית ליה אורחא
למישרן אבל לית ליה
לא. ומחזיק רבא לרז
נחמן אין מחללין מעשר
שני על מעות שאין
יוצאות כול'. פיר' הא של
מלכים האחרונים אע"פ
שנפסל במדינה זו ואינם
יוצאים כמו המטבע של
מלכים הראשונים שמתו
ובטל המטבע שלהם
מחללין, ופרקינן הא
בשאין מלכויות מקפידות
זו על זו, וי' קאמי שמואל
בשמלכויות מקפידות ולא
ממזי להו אלא בדוחק,
והני מיליה בדאית ליה
אורחא למיזל למישרן, אבל
אי לית ליה לא יכיל הלוה
למימר שקול וייל בשביל
הני וזי'. תא שמע אין
מחללין מעות של מעשר
שני על מעות של כאן,
פיר' מטבע ירושלים והן
בבבל, של בבל מטבע
בבל והן כאן של בבל והן
בבבל מחללין, מאי טעמא
מחללין במעות של בבל
בבבל, לאו משום דאמי
לך והוציאן בירושלם
ואי מלכויות מקפידות
היכי ממזי להו, ופרקינן
דובין בהו בהמה בבבל
ומסיק לבהמה בירושלם,
ובזמן שיד ישראל היתה
תקיפה על אומות העולם
היה כל מטבע יוצא
בירושלם שלא יתעכבו
עולי רגלים, וקימא לן
כשמואל כדאוקמה רב
נחמן. המלוה את חבירו
על המטבע והוסיפו עליו
מהו, אמר לו נותן לו
מטבע היוצא באותה שעה
א"ל אפילו כי תרטיא,
אמר ליה אין. אפילו כי
נפיא, א"ל אין. פ"י תרטיא
משקל רובע הקב, כלומר
אפילו הוסיפו על המטבע
כמשקל תרטיא, משלם לו,
ואפילו עשאוהו כי נפיא
משלם לו. אבל המלוה
את חבירו על המטבע
והוסיפו עליו, קימא לן